

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

حیات از حضرت امام علی

دانشنامه احادیث اهل بیت علیهم السلام
واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴۱ حدیث از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	..... فهرست
۱۲	..... ۱۴۱ حدیث از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام
۱۲	..... مشخصات کتاب
۱۲	..... حدیث ۱
۱۲	..... حدیث ۲
۱۲	..... حدیث ۳
۱۲	..... حدیث ۴
۱۳	..... حدیث ۵
۱۳	..... حدیث ۶
۱۳	..... حدیث ۷
۱۳	..... حدیث ۸
۱۳	..... حدیث ۹
۱۴	..... حدیث ۱۰
۱۴	..... حدیث ۱۱
۱۴	..... حدیث ۱۲
۱۴	..... حدیث ۱۳
۱۴	..... حدیث ۱۴
۱۴	..... حدیث ۱۵
۱۵	..... حدیث ۱۶
۱۵	..... حدیث ۱۷
۱۵	..... حدیث ۱۸
۱۵	..... حدیث ۱۹
۱۵	..... حدیث ۲۰

۱۶	.....	حدیث ۲۱
۱۶	.....	حدیث ۲۲
۱۶	.....	حدیث ۲۳
۱۷	.....	حدیث ۲۴
۱۷	.....	حدیث ۲۵
۱۷	.....	حدیث ۲۶
۱۷	.....	حدیث ۲۷
۱۷	.....	حدیث ۲۸
۱۸	.....	حدیث ۲۹
۱۸	.....	حدیث ۳۰
۱۸	.....	حدیث ۳۱
۱۸	.....	حدیث ۳۲
۱۸	.....	حدیث ۳۳
۱۸	.....	حدیث ۳۴
۱۹	.....	حدیث ۳۵
۱۹	.....	حدیث ۳۶
۱۹	.....	حدیث ۳۷
۱۹	.....	حدیث ۳۸
۱۹	.....	حدیث ۳۹
۱۹	.....	حدیث ۴۰
۱۹	.....	حدیث ۴۱
۲۰	.....	حدیث ۴۲
۲۰	.....	حدیث ۴۳
۲۰	.....	حدیث ۴۴

۲۰	حدیث ۴۵
۲۰	حدیث ۴۶
۲۱	حدیث ۴۷
۲۲	حدیث ۴۸
۲۲	حدیث ۴۹
۲۳	حدیث ۵۰
۲۳	حدیث ۵۱
۲۳	حدیث ۵۲
۲۳	حدیث ۵۳
۲۳	حدیث ۵۴
۲۴	حدیث ۵۵
۲۵	حدیث ۵۶
۲۵	حدیث ۵۷
۲۵	حدیث ۵۸
۲۵	حدیث ۵۹
۲۵	حدیث ۶۰
۲۶	حدیث ۶۱
۲۶	حدیث ۶۲
۲۶	حدیث ۶۳
۲۶	حدیث ۶۴
۲۷	حدیث ۶۵
۲۷	حدیث ۶۶
۲۷	حدیث ۶۷
۲۷	حدیث ۶۸

۲۷	حدیث ۶۹
۲۸	حدیث ۷۰
۲۸	حدیث ۷۱
۲۸	حدیث ۷۲
۲۸	حدیث ۷۳
۲۸	حدیث ۷۴
۲۹	حدیث ۷۵
۲۹	حدیث ۷۶
۲۹	حدیث ۷۷
۲۹	حدیث ۷۸
۲۹	حدیث ۷۹
۳۰	حدیث ۸۰
۳۰	حدیث ۸۱
۳۰	حدیث ۸۲
۳۰	حدیث ۸۳
۳۰	حدیث ۸۴
۳۱	حدیث ۸۵
۳۱	حدیث ۸۶
۳۱	حدیث ۸۷
۳۱	حدیث ۸۸
۳۱	حدیث ۸۹
۳۲	حدیث ۹۰
۳۲	حدیث ۹۱
۳۲	حدیث ۹۲

۳۲	حدیث ۹۳
۳۳	حدیث ۹۴
۳۳	حدیث ۹۵
۳۳	حدیث ۹۶
۳۳	حدیث ۹۷
۳۴	حدیث ۹۸
۳۴	حدیث ۹۹
۳۴	حدیث ۱۰۰
۳۴	حدیث ۱۰۱
۳۴	حدیث ۱۰۲
۳۵	حدیث ۱۰۳
۳۵	حدیث ۱۰۴
۳۵	حدیث ۱۰۵
۳۶	حدیث ۱۰۶
۳۶	حدیث ۱۰۷
۳۶	حدیث ۱۰۸
۳۶	حدیث ۱۰۹
۳۷	حدیث ۱۱۰
۳۷	حدیث ۱۱۱
۳۷	حدیث ۱۱۲
۳۸	حدیث ۱۱۳
۳۸	حدیث ۱۱۴
۳۸	حدیث ۱۱۵
۳۹	حدیث ۱۱۶

۳۹	حدیث ۱۱۷
۳۹	حدیث ۱۱۸
۴۰	حدیث ۱۱۹
۴۰	حدیث ۱۲۰
۴۰	حدیث ۱۲۱
۴۰	حدیث ۱۲۲
۴۱	حدیث ۱۲۳
۴۱	حدیث ۱۲۴
۴۱	حدیث ۱۲۵
۴۲	حدیث ۱۲۶
۴۲	حدیث ۱۲۷
۴۲	حدیث ۱۲۸
۴۳	حدیث ۱۲۹
۴۳	حدیث ۱۳۰
۴۳	حدیث ۱۳۱
۴۴	حدیث ۱۳۲
۴۴	حدیث ۱۳۳
۴۴	حدیث ۱۳۴
۴۵	حدیث ۱۳۵
۴۵	حدیث ۱۳۶
۴۵	حدیث ۱۳۷
۴۶	حدیث ۱۳۸
۴۶	حدیث ۱۳۹
۴۶	حدیث ۱۴۰

۴۷ ..... حدیث ۱۴۱

۴۷ ..... حدیث ۱۴۲

۴۷ ..... درباره مرکز

۱۴۱ حدیث از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۳

عنوان و نام پدیدآور: ۱۴۱ حدیث از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام / واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان.

مشخصات نشر دیجیتالی: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه ، رایانه و کتاب

موضوع: احادیث شیعه — قرن ۱۳ق. ، خاندان نبوت — احادیث ، خاندان نبوت — فضایل

حدیث ۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ ... وَ زِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ ... ؛

امام عسکری علیه السلام : مؤمن پنج نشانه دارد ... و یکی از آنها زیارت روز اربعین است ...

تهذیب الأحکام ، ج ۶ ، ص ۵۲ .

حدیث ۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

خَصَلْتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ : الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَ نَفْعُ الْإِخْوَانِ ؛

امام عسکری علیه السلام : دو خصلت است که بالاتر از آنها چیزی نیست : ایمان به خدا و سود رساندن به برادران .

. همان ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۴ .

حدیث ۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

جُعِلَتِ الْحَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَ جُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكُذْبُ ؛

امام عسکری علیه السلام : همه پلیدی ها را در خانه ای نهادند و کلید آن دروغ است .

. میزان الحکمه ، ح ۱۷۴۱۰ .

حدیث ۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا لَنَا زِينًا وَ لَا تَكُونُوا عَلَيْنَا شِينًا ؛

امام عسکری علیه السلام : تقوای الهی پیشه کنید و مایه زینت ما باشید ، نه مایه سرشکستگی ما .

. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۲ .

حدیث ۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ وَ ذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ ؛

امام عسکری علیه السلام :بهترین برادر تو کسی است که خطایت را فراموش کند و احسان تو را به خود ، به یاد آورد .
همان ، ص ۳۷۹ .

حدیث ۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ وَ مَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ ؛

امام عسکری علیه السلام :هر که برادرش را در خلوت پند دهد ، او را آراسته است ، و هر کس برادرش را در جمع پند دهد ، او را سرشکسته کرده است .
تحف العقول ، ص ۴۸۹ .

حدیث ۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ إِظْهَارُ الْفَرْحِ عِنْدَ الْمَحْزُونِ ؛

امام عسکری علیه السلام :شادمانی کردن در نزد غم‌دیده ، بی ادبی است .
همان ، ص ۴۸۹ .

حدیث ۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدًا يَكُونُ ذَا وَجْهَيْنِ وَ ذَا لِسَانَيْنِ ؛

امام عسکری علیه السلام :چه بد بنده ای است آن که دورو و دو زبان باشد .
همان ، ص ۴۸۸ .

حدیث ۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ كَانَ الْوَرَعُ سَجِيَّتَهُ وَ الْكَرَمُ طَبِيعَتَهُ وَ الْحِلْمُ خُلَّتَهُ ، كَثُرَ صَدِيقُهُ ؛

امام عسکری علیه السلام :کسی که پارسایی خوی او ، بخشندگی طبیعت او و بردباری خصلت او باشد ، دوستانش زیاد شوند .
بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۹ .

حدیث ۱۰

امام حسن عسکری علیه السلام :
 مَا نَقُولُ فِي رَجُلٍ يَصُومُ نَهَارَهُ وَيَقُومُ لَيْلَهُ كُلَّهُ ، لَا يَتَكَلَّمُ وَلَا يَتَشَاغَلُ بِغَيْرِ الْعِبَادَةِ ؛
 زندان بان های امام عسکری علیه السلام در جواب صالح بن وصیف :چه بگوییم در باره کسی که روزها را روزه می گیرد و تمام شب را به عبادت به سر می آورد و جز به عبادت سخنی نمی گوید و به کاری نمی پردازد .
 . بحار الأنوار ، ج ۵۰ ، ص ۳۰۸ .

حدیث ۱۱

امام حسن عسکری علیه السلام :
 مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تُدُلُّهُ ؛
 امام عسکری علیه السلام :چه زشت است برای مؤمن که خواسته ای داشته باشد که او را به خواری کشاند .
 تحف العقول ، ص ۴۸۹ .

حدیث ۱۲

امام حسن عسکری علیه السلام :
 مَنْ لَمْ يَتَّقِ وُجُوهَ النَّاسِ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ ؛
 امام عسکری علیه السلام : آن که از مردم پروا نکند ، از خدا نیز پروا نمی کند .
 . بحار الأنوار ، ج ۷۱ ، ص ۳۳۶ .

حدیث ۱۳

امام حسن عسکری علیه السلام :
 إِنَّاكَ وَالْإِذَاعَةَ وَطَلَبَ الرَّئِاسَةَ ، فَإِنَّهُمَا يَدْعُوَانِ إِلَى الْهَلَكَةِ ؛
 امام عسکری علیه السلام :از افشای اسرار و ریاست طلبی پرهیز که این دو [آدمی را] به هلاکت می کشانند .
 تحف العقول ، ص ۴۸۷ .

حدیث ۱۴

امام حسن عسکری علیه السلام :
 إِنَّ الْوَصُولَ إِلَى اللَّهِ سَفَرٌ لَا يَدْرِكُ إِلَّا بِامْتِطَاءِ اللَّيْلِ ؛
 امام عسکری علیه السلام :وصال خداوند سفری است که جز با مرکب شب زنده داری به دست نمی آید .
 . بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۹ .

حدیث ۱۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

التَّوَّاضُعُ نِعْمَةٌ لَا يُحْسَدُ عَلَيْهَا ؛

امام عسکری علیه السلام : فروتنی نعمتی است که بر آن حسد نبرند .
تحف العقول ، ص ۴۸۹ .

حدیث ۱۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ رَكَبَ ظَهْرَ الْبَاطِلِ نَزَلَ بِهِ دَارَ التَّدَامَةِ؛

امام عسکری علیه السلام : هر که بر مرکب باطل نشیند، در سرای پشیمانی فرودش آورد.
بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۷۹.

حدیث ۱۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِذَا نَبْطَطِ الْقُلُوبُ فَأُودِعُوهَا وَإِذَا نَفَرَتْ فَوَدِّعُوهَا؛

امام عسکری علیه السلام : دل چون در نشاط است (معرفت) را به آن واسپارید، و چون در گریز است آن را واگذارید.
همان، ج ۷۸، ص ۳۷۷.

حدیث ۱۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ تَعَدَّى فِي طَهْوَرِهِ كَانَ كَنَاقِضِهِ؛

امام عسکری علیه السلام : هر که در مصرف آب (وضو و غسل) زیاده روی کند، مانند کسی است که وضو و غسل خود را باطل کند .

تحف العقول، ص ۳۶۳.

حدیث ۱۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ: ... وَ الْجَهْرُ بِ «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»؛

نشانه های مؤمن پنج چیز است: ... و بلند گفتن بسم الله الرحمن الرحيم.

تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۵۲، ح ۳۷

حدیث ۲۰

امام حسن عسکری علیه السلام :

نَظَرَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى رَجُلٍ فَرَأَى أَثَرَ الْخَوْفِ عَلَيْهِ ، فَقَالَ : مَا بِالْكَ ؟ قَالَ : إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ ، قَالَ : يَا عَبْدَ اللَّهِ ، خَفَ دُنُوبِيكَ ، وَخَفَ عَبْدُ اللَّهِ عَلَيْكَ فِي مَظَالِمِ عِبَادِهِ ، وَأَطَعُهُ فِيمَا كَلَّفَكَ ، وَلَا تَعْصِهِ فِيمَا يُضِلُّحُكَ ثُمَّ لَا تَخَفِ اللَّهَ بَعِيدَ ذَلِكَ فَإِنَّهُ لَا يَظْلِمُ أَحَدًا ، وَلَا يُعَذِّبُهُ فَوْقَ اسْتِحْقَاقِهِ أَبَدًا ، إِلَّا أَنْ تَخَافَ سُوءَ الْعَاقِبَةِ بِاتِّعَازٍ أَوْ تَبَدَّلَ ، فَإِنْ أَرَدْتَ أَنْ يُؤْمِنَكَ اللَّهُ سُوءَ الْعَاقِبَةِ فَاعْلَمْ أَنَّ مَا تَأْتِيهِ مِنْ خَيْرٍ فَيَفْضِلِ اللَّهُ وَتَوْفِيقِهِ ، وَ مَا تَأْتِيهِ مِنْ شَرٍّ فَيَاْمُهَالِ اللَّهُ وَانْظُرْهُ إِيَّاكَ وَحِلْمِهِ عَنكَ ؛

امیر مؤمنان علی علیه السلامه مردی نگریستند و در چهره او نشانه ترس دیدند. به او فرمودند: در چه حالی؟ گفت: از خدا می ترسم. فرمودند: «ای بنده خدا! از گناهانت و از عدالت خدا درباره ظلم هایی که به بندگان خدا کرده ای بترس و خدا رادر آنچه تو را موظف نموده، پیروی کن و از او در آنچه صلاح تو در آن است، نافرمانیکن. پس از آن، از خدا نترس؛ زیرا او به هیچ کس ظلم نمی کند و هرگز کسی را بیش از استحقاقش مجازات نمی کند. مگر این که نگران عاقبت بد باشی، به این که سرنوشت، دگرگون شود و تغییر یابد. پس اگر خواستی از عاقبت بد در امان باشی، بدان هر خیریکه به تو می رسد، از لطف خدا و توفیق اوست و هر شری به تو می رسد، به جهت مهلتدادن خدا به تو و بردباری اش درباره توست».

تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام، ص ۲۶۵، ح ۱۳۳

حدیث ۲۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

كَفَاكَ أَدْبًا تَجُنُّبُكَ مَا تَكْرَهُ مِنْ غَيْرِكَ ؛

برای ادب تو همین بس که آنچه را از دیگران نمی پسندی، از آن دوری کنی.

بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۷۷

حدیث ۲۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا زَيْنًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا ؛

تقوای الهی پیشه کنید و مایه افتخار و آبرو باشید نه مایه ننگ و شرمندگی.

تحف العقول، ص ۴۸۸

حدیث ۲۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِنَّ الْمُؤْمِنَ نَعْرِفُهُ بِسِيمَاهُ، وَنَعْرِفُ الْمُنَافِقَ بِمِيسَمِهِ ؛

مؤمن را از سیمایش می شناسیم و منافق را از نشانه هایش.

الخراج والخراج، ج ۲، ص ۷۳۷، ح ۵۰

حدیث ۲۴

امام حسن عسکری علیه السلام :
لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ إِظْهَارُ الْفَرَحِ عِنْدَ الْمَخْرُوقِ؛
شادی کردن در حضور غمگین، از ادب به دور است.

تحف العقول، ص ۴۸۹

حدیث ۲۵

امام حسن عسکری علیه السلام :
فِي تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى «وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا» قَالَ: قُولُوا لِلنَّاسِ كُلِّهِمْ حُسْنًا مُؤْمِنُهُمْ وَمُخَالَفُهُمْ، أَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيَبْسُطُ لَهُمْ وَجْهَهُ وَ أَمَّا الْمُخَالَفُونَ فَيَكَلِّمُهُمْ بِالْمُدَارَاةِ لِاجْتِنَابِهِمْ إِلَى الْإِيمَانِ. فَإِنْ اسْتَرَّ مِنْ ذَلِكَ بِكُفْرِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ وَ عَنْ إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ؛
در تفسیر آیه «با مردم به زبان خوش سخن بگویند» فرمود: یعنی با همه مردم، چه مؤمن و چه مخالف، به زبان خوش سخن بگویند. مؤمن، به هم مذهب‌بان، رویخوش نشان می دهد و با مخالفان، با مدارا سخن می گوید تا به ایمان، جذب شوند و حتی اگر نشدند، با این رفتار، از بدی های آنان در حق خود و برادران مؤمنش، پیشگیری کرده است.

مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۶۱

حدیث ۲۶

امام حسن عسکری علیه السلام :
مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ؛
هر کس برادر (دینی اش) را پنهانی نصیحت کند، او را آراسته و اگر آشکارا نصیحتش نماید، ارزش او را کاسته است.
تحف العقول، ص ۴۸۹

حدیث ۲۷

امام حسن عسکری علیه السلام :
إِيَّاكَ وَالْإِذَاعَةَ وَطَلَبَ الرَّئِيسَةَ فَإِنَّهُمَا يَدْعُوَانِ إِلَى الْهَلَكَةِ؛
از افشای اسرار و ریاست جوئی بپرهیز؛ زیرا این دو به هلاکت کشانند.

حدیث ۲۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

الإشْرَاكُ فِي النَّاسِ أَخْفَى مِنْ ذَبِيبِ النَّمْلِ عَلَى الْمَسْحِ الْأَسْوَدِ فِي اللَّيْلِ الْمُظْلَمَةِ؛
شرک آوری در میان مردم ، از جنبش مور بر پلاس سیاه در شب تار ، پنهان تر است.

حدیث ۲۹

امام حسن عسکری علیه السلام :
حُبُّ الْأَبْرَارِ لِلأَبْرَارِ لِثَوَابٍ لِلأَبْرَارِ وَحُبُّ الْفُجَّارِ لِلأَبْرَارِ فَضِيلَةٌ لِلأَبْرَارِ؛
محبت نیکان به نیکان ، ثوابی برای نیکان است و محبت بدان به نیکان ، فضیلتی برای نیکان است.

حدیث ۳۰

امام حسن عسکری علیه السلام :
مِنَ الْجَهْلِ الضُّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ؛
خنده بیجا از نادانی است.

حدیث ۳۱

امام حسن عسکری علیه السلام :
مِنَ الْفَوَاقِرِ الَّتِي تَقْصِمُ الظَّهَرَ جَارٌ إِنْ رَأَى حَسَنَةً أَطْفَأَهَا وَإِنْ رَأَى سَيِّئَةً أَفْشَاهَا؛
از جمله بلاهای کمرشکن ، آن همسایه ای است که چون نیکی ببیند ، نهانش دارد و چون بدی ببیند ، آن را فاش کند.

حدیث ۳۲

امام حسن عسکری علیه السلام :
إِتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا زِينًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا؛
از خدا پروا کنید و موجب آراستگی (و آبرومندی) باشید ، نه مایه زشتی (و بدنامی).

حدیث ۳۳

امام حسن عسکری علیه السلام :
بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ يَكُونُ ذَاوَجْهَيْنِ وَذَالِسَانَيْنِ؛
چه بد بنده ای است بنده ای که دورو و دو زبان باشد!

حدیث ۳۴

امام حسن عسکری علیه السلام :
الْعَضْبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ؛
خشم ، کلید هر بدی است.

حدیث ۳۵

امام حسن عسکری علیه السلام :
أَقْلُ النَّاسِ رَاحَةً الْحَقُودُ؛
کینه ور ، کم آسایش ترین مردم است.

حدیث ۳۶

امام حسن عسکری علیه السلام :
قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي فَمِهِ وَفَمُ الْحَكِيمِ فِي قَلْبِهِ؛
دل بی خرد در دهانش ، و دهان فرزانه در دلش است.

حدیث ۳۷

امام حسن عسکری علیه السلام :
لَا يَشْغَلُكَ رِزْقٌ مَّضْمُونٌ عَنْ عَمَلٍ مَّفْرُوضٍ؛
مبادا که روزی ضمانت شده از کار واجب ، بازت دارد.

حدیث ۳۸

امام حسن عسکری علیه السلام :
مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزًا إِلَّا ذَلَّ وَلَا أَخَذَ بِهِ ذَلِيلٌ إِلَّا عَزَّ؛
هیچ عزتمندی حق را ترک نکند ، مگر آن که خوار شود ، و هیچ خواری به حق ننگراید ، مگر آن که عزت یابد.

حدیث ۳۹

امام حسن عسکری علیه السلام :
خَصَلْتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ : الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَنَفْعُ الْإِخْوَانِ؛
دو خصلت است که ورای آن دو ، چیزی نباشد : ایمان به خدا و سودرساندن به برادران.

حدیث ۴۰

امام حسن عسکری علیه السلام :
جُرْأَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ فِي صِغَرِهِ تَدْعُو إِلَى الْعُقُوقِ فِي كِبَرِهِ؛
گستاخی فرزند بر پدر خود در خردی ، به عاق او در بزرگی انجامد.

حدیث ۴۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

التَّوَّاضِعُ نِعْمَةٌ لَا يُحَسَدُ عَلَيْهَا؛

فروتنی ، نعمتی است که بر آن حسد نبرند.

حدیث ۴۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ؛

هر که برادرش را نهانی پند دهد ، او را آراسته است ، و هر که برادرش را درحضور دیگران پند دهد ، او را سرافکننده کرده است.

حدیث ۴۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تُدْلُهُ؛

چه زشت است برای مؤمن ، به چیزی دل بندد که خوارش سازد.

حدیث ۴۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَيْسَتْ الْعِبَادَةُ كَثْرَةَ الصَّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّمَا الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ التَّفَكُّرِ فِي أَمْرِ اللَّهِ؛

عبادت به بسیاری روزه و نماز نیست . همانا عبادت ، اندیشیدن بسیار در کار خداوند است.

حدیث ۴۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

نَحْنُ كَهْفٌ لِمَنْ تَحَيَّرَ إِلَيْنَا ، وَنُورٌ لِمَنْ اسْتَضَاءَ بِنَا ، وَعِصْمَةٌ لِمَنْ اعْتَصَمَ بِنَا ، مَنْ أَحَبَّنَا كَانَ مَعَنَا فِي السَّنَامِ الْأَعْلَى ، وَمَنْ انْحَرَفَ عَنَّا فِإِلَى النَّارِ

امام عسکری علیه السلام : ما پناهگاهی هستیم برای کسی که به ما پناه آورد و نوری هستیم برای آن که از ما پرتو طلبد و موجب مصونیت کسی هستیم که از ما پناه جوید. هر که ما را دوست بدارد در مراتب بالا با ما خواهد بود و هر که از راه ما کج گردد به سوی آتش ره خواهد برد.

رجال الکشي: ۲ / ۸۱۴ / ۱۰۱۸ ، المناقب لابن شهر آشوب : ۴ / ۴۳۵ ، الخرائج والجرائح : ۲ / ۷۴۰ / ۵۴ ، كشف الغممة : ۳ / ۲۱۱
كلها عن محمد بن الحسن بن ميمون .

حدیث ۴۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

- لِشَيْعَتِهِ - : أَوْصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ ، وَالْوَرَعِ فِي دِينِكُمْ ، وَالْإِجْتِهَادِ لِلَّهِ ، وَصِدْقِ الْحَدِيثِ ، وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ إِلَى مَنْ اتَّمَنَكُم مِّنْ بَرٍّ أَوْ فَاجِرٍ ، وَطَوْلِ السُّجُودِ ، وَحُسْنِ الْجَوَارِ ، فَبِهَذَا جَاءَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ . صَيَلُوا فِي عَشَائِرِهِمْ ، وَاشْهَدُوا جَنَائِزَهُمْ ، وَعُودُوا مَرْضَاهُمْ ،

وَأَدُّوا حُقُوقَهُمْ ، فَإِنَّ الرَّجُلَ مِنْكُمْ إِذَا وَرَعَ فِي دِينِهِ وَصَدَقَ فِي حَدِيثِهِ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَحَسَّنَ خُلُقَهُ مَعَ النَّاسِ قِيلَ : هَذَا شِيعِيٌّ ، فَيُسَيَّرُنِي ذَلِكَ . اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا زَيْنًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا ، جُزُوا إِلَيْنَا كُلَّ مَوَدَّةٍ وَادْفَعُوا عَنَّا كُلَّ قَبِيحٍ ، فَإِنَّهُ مَا قِيلَ فِينَا مِنْ حَسَنٍ فَحَسَنٌ أَهْلُهُ ، وَمَا قِيلَ فِينَا مِنْ سُوءٍ فَمَا نَحْنُ كَذَلِكَ . لَنَا حَقٌّ فِي كِتَابِ اللَّهِ وَقَرَايَةِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ وَتَطْهِيرٍ مِنَ اللَّهِ ، لَا يَدَّعِيهِ أَحَدٌ غَيْرُنَا إِلَّا كَذَابٌ . أَكْثَرُوا ذِكْرَ اللَّهِ وَذَكَرَ الْمَوْتِ وَتِلَاوَةَ الْقُرْآنِ وَالصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ . احْفَظُوا مَا وَصَّيْتُكُمْ بِهِ ، وَأَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهَ ، وَأَقْرَأُ عَلَيْكُمْ السَّلَامَ

امام عسکری علیه السلام - به شیعیان خود - : شما را سفارش می‌کنم به تقوای الهی و پارسایی در دینتان و کار و کوشش برای خدا و راستگویی و ادای امانت به کسی که امانتی به شما سپرده است، نیکوکار باشد یا تبهکار و سجده طولانی و نیکو همسایه داری؛ زیرا محمّد صلی الله علیه و آله برای این امور آمده است. در میان عشیره هایشان، نماز بخوانید، در تشییع جنازه هایشان، شرکت ورزید، از بیمارانشان، عیادت کنید، حقوق آنان، را بگزارید؛ زیرا هر گاه فردی از شما در دینش، پارسا و در گفتارش، راستگو باشد و امانت را ادا کند و با مردم خوشخویی کند، گفته شود: این شیعه است و این، مرا شاد می‌سازد. از خدا پروا کنید و مایه آراستگی ما باشید، نه باعث ننگ و زشتی، هر گونه دوستی را برای ما جلب کنید و هر گونه زشتی را از ما دور سازید؛ زیرا هر خوبی که در حق ما گفته شود، ما اهل آن هستیم و هر بدی که درباره ما گفته آید، نه چنانیم. ما را در کتاب خدا، حقی است و با رسول خدا، خویشاوندیم

و خداوند، ما را پاک شمرده است و جز ما، هر کس چنین ادعایی کند، دروغ گوشت. خدا و مرگ را، فراوان یاد کنید و بسیار قرآن بخوانید و فراوان بر پیامبر صلی الله علیه و آله صلوات فرستید؛ زیرا صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله ده ثواب دارد. آن چه را به شما سفارش کردم پاس دارید، شما را به خدا می‌سپارم و بدرودتان می‌گویم. تحف العقول : ۴۸۷ .

حدیث ۴۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

قَدْ وَضَعَ بَنُو أُمَيَّةَ وَبَنُو الْعَبَّاسِ سُدُوفَهُمْ عَلَيْنَا لِعَلَّتَيْنِ ، إِحْدَاهُمَا : أَنَّهُمْ كَانُوا يَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْخِلَافَةِ حَقٌّ ، فَيَخَافُونَ مِنْ أَدْعَائِنَا إِيَّاهَا وَتَسْتَقِرُّ فِي مَرَكِزِهَا . وَثَانِيَهُمَا : أَنَّهُمْ قَدِ وَقَفُوا مِنَ الْأَخْبَارِ الْمُتَوَاتِرَةِ عَلَى أَنَّ زَوَالَ مَلِكِ الْجَبَابِرَةِ وَالظَّلْمَةِ عَلَى يَدِ الْقَائِمِ مِنَّا ، وَكَانُوا لَا يَشْكُونَ أَنَّهُمْ مِنَ الْجَبَابِرَةِ وَالظَّلْمَةِ ، فَسَيَعَوَا فِي قَتْلِ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَإِبَادَةِ نَسْلِهِ ، طَمَعًا مِنْهُمْ فِي الْوُصُولِ إِلَى مَنْعِ تَوْلُدِ الْقَائِمِ عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ ، أَوْ قَتْلِهِ ، فَأَبَى اللَّهُ أَنْ يَكْشِفَ أَمْرَهُ لِوَاحِدٍ مِنْهُمْ ، إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نَوْرَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

امام عسکری علیه السلام: بنی امیّه و بنی عباس به دو دلیل به قتل و کشتار ما پرداختند: یکی این که: آنها خود می‌دانستند که خلافت، حق آنان نیست، لذا می‌ترسیدند که ما ادعای خلافت کنیم و خلافت در جایگاه [اصلی] خود استقرار یابد. دوم این که: آنها، از طریق اخبار متواتر فهمیده بودند که حکومت جباران و ستمگران به دست قائم ما نبود خواهد شد و از طرفی در این که آنان از جباران و ستمگران هستند، شک نداشتند. از این رو، در کشتار اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله و ناپود کردن نسل او کوشیدند تا بلکه با این کار، مانع تولد قائم عجل الله تعالی فرجه شوند یا او را به قتل رسانده باشند.

اما خداوند نخواست که قضیه او [قائم] حتی برای یک نفر از ایشان (خلفای اموی و عباسی) معلوم شود تا آن گاه که نور خویش را کامل گرداند، هر چند کافران خوش نداشته باشند.

إثبات الهداء : ۳ / ۵۷۰ / ۶۸۵ عن عبدالله بن الحسين بن سعيد الكاتب .

حدیث ۴۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

- فِي الصَّلَاةِ عَلَى وَلِيِّ الْأَمْرِ الْمُنتَظَرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ - : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَاءِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ ، وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ ، وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا .

اللَّهُمَّ انْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ ، وَانصُرْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ وَأَوْلِيَاءَهُ وَشِيعَتَهُ وَأَنْصَارَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ .

اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَطَاغٍ وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ ، وَاحْرُسْهُ وَامْنَعْهُ أَنْ يُوَصَّلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ ، وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَآلَ رَسُولِكَ ، وَأَظْهِرْ بِهِ الْعِدَلَ وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ ، وَانصُرْ نَاصِرِيهِ ، وَاخْذُلْ خَاذِلِيهِ ، وَاقْصِمْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرَةِ ، وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ ، حَيْثُ كَانُوا وَأَيْنَ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا ، وَامْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا ، وَأَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ ، وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَأَتْبَاعِهِ وَشِيعَتِهِ ، وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ مَا يَأْمُلُونَ وَفِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ

امام عسکری علیه السلام - در درود فرستادن بر ولی امر منتظر علیه السلام - : بار خدایا، بر ولی خود و فرزند اولیای درود فرست؛ همانان که اطاعت از ایشان را فرض دانستی و حق آنان را واجب شمردی و پلیدی را از وجودشان زدودی و به کلی پاک و پاکیزه شان گردانیدی.

بار خدایا، به واسطه او دینت را مدد و حمایت کن و به وسیله او دوستان خود و دوستان او و شیعیان و یارانش را یاری رسان و ما را از آنان قرار ده.

بار خدایا! او را از گزند هر بیدادگر و سرکشی و از گزند همه آفریدگانت، محفوظ بدار و از پیش رو و پشت سر و از راست و چپش، او را نگهدار و از این که بدی و آسیبی به او برسد، پاسداری و حراستش فرما و با حفظ او، رسول و خاندان رسول خود را حفظ کن؛ عدالت را با دست او آشکار ساز و او را نصرت عطا فرما و یارانش را یاری رسان و کسانی را که تنها و بی یاورش گذارند، تنها و بی یاور گذار و به دست او، جباران کفر پیشه را درهم شکن و کافران و منافقان و ملحدان را، هر چه باشند و هر کجا باشند، در شرق عالم و غرب آن، در خشکی و در دریا، همگی را نابود کن و به وسیله او زمین را آکنده از عدل و داد گردان و دین پیامبرت - درود بر او و خاندانش - را رونق بخش و ما را، بار خدایا! از یاران و مددکاران و پیروان و شیعیان او قرار ده و مرا زنده بدار تا بینم که خاندان محمد به آرمانها و آرزوهایشان رسیده اند و دشمنان آنان به آن چه از آن می ترسیدند، گرفتار آمده اند، آمین ای معبود راستین.

مصباح المتهجد : ۴۰۹ ، جمال الأسبوع : ۳۰۰ کلاهما عن أبي محمد عبدالله بن محمد العابد .

حدیث ۴۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

- فِي التَّفْسِيرِ الْمَنْسُوبِ إِلَيْهِ ، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى : «وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ»

امام عسکری علیه السلام : - در تفسیر منسوب به ایشان درباره آیه شریف «و تا آنان طلب آمرزش می کنند ، خدا عذاب کننده آنان نخواهد بود» - : یعنی اظهار توبه و انابه می کنند ؛ زیرا از احکام خداوند در دنیا ، این است که تو را به پذیرفتن ظاهر و جستجو

نکردن از باطن ، امر می فرماید ؛ چون دنیا سرای مهلت و فرصت است ، و آخرت ، سرای سزاست و نه عبادت و عمل .
الأنفال : ۳۳ .

حدیث ۵۰

امام حسن عسکری علیه السلام :
أَوْلَى النَّاسِ بِالْمَحَبَّةِ مِنْهُمْ مَنْ أَمَلُوهُ .
امام عسکری علیه السلام : مردم ، کسی را بیشتر دوست دارند که به او امید [بیشتری] دارند .
أعلام الدین : ۳۱۳ ، بحار الأنوار : ۴ / ۳۷۹ / ۷۸ .

حدیث ۵۱

امام حسن عسکری علیه السلام :
مَنْ كَانَ الْوَرَعُ سَجِيَّتَهُ وَالْكَرَمُ طَبِيعَتَهُ وَالْحِلْمُ خَلَّتَهُ ، كَثُرَ صَدِيقُهُ وَالثَّنَاءُ عَلَيْهِ ، وَانْتَصَرَ مِنْ أَعْدَائِهِ بِحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ .
امام عسکری علیه السلام : هر که پارسایی خوی او ، کرم سرشت او و بردباری صفتش باشد ، دوستش زیاد و ستایشش بسیار گردد و در برابر دشمنانش ، ستایش نیکوی دیگران یاری اش می دهد .
أعلام الدین : ۳۱۴ ، بحار الأنوار : ۴ / ۳۷۹ / ۷۸ .

حدیث ۵۲

امام حسن عسکری علیه السلام :
خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ ، وَذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ .
امام عسکری علیه السلام : بهترین برادران ، کسی است که خطایت را فراموش کند و از نیکوکاری ات در حق خودش یاد کند .
أعلام الدین : ۳۱۳ ، بحار الأنوار : ۴ / ۳۷۹ / ۷۸ .

حدیث ۵۳

امام حسن عسکری علیه السلام :
إِنَّ مَعْرِفَةَ حُقُوقِ الْإِخْوَانِ يُحِبُّ إِلَى الرَّحْمَنِ وَيُعْظِمُ الزُّلْفَى لَدَى الْمَلِكِ الدِّيَانِ ، وَإِنَّ تَرَكَ قَضَائِهَا يَمُقْتُ إِلَى الرَّحْمَنِ وَيُصَغِّرُ الرَّتْبَةَ عِنْدَ الْكَرِيمِ الْمَنَّانِ .
امام عسکری علیه السلام : شناخت حقوق برادران دینی ، انسان را محبوب خدای رحمان می کند و او را به آن سلطان قهار ، نزدیک تر می سازد؛ و به جا نیاموردن آنها ، انسان را در درگاه الهی منفور می سازد و منزلت او را نزد خدای بزرگوار بخشنده ، پایین می آورد .

التفسير المنسوب إلى الإمام العسکری عليه السلام : ۱۶۴ / ۳۲۱ ، بحار الأنوار : ۲۵ / ۲۳ / ۷۴ .

حدیث ۵۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى - بِجُودِهِ

وَرَأْفَتِهِ - قَدْ مَنَّ عَلَى عِبَادِهِ بِنَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِشِيرًا وَنَذِيرًا ، وَوَفَّقَكُمْ لِقَبُولِ دِينِهِ ، وَأَكْرَمَكُمْ بِهِدَايَتِهِ . . . فَلَمْ تَزَلْ نَبِيَّتُنَا مُسْتَحْكِمَةً ، وَتُفَوِّضِنَا إِلَى طَيْبِ آرَائِكُمْ سَاكِنَةً ، الْقَرَابَةُ الرَّاسِخَةُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ قَوِيَّةٌ . وَصِيَّتُهُ أَوْصَى بِهَا أَسْلَافُنَا وَأَسْلَافُكُمْ ، وَعَهْدُ عَهْدٍ إِلَى شُبَّانِنَا وَمَشَايِخِكُمْ ، فَلَمْ يَزَلْ عَلَى جُمْلَتِهِ كَامِلَةٌ مِنَ الْإِعْتِقَادِ ، لِمَا جَمَعَنَا اللَّهُ عَلَيْهِ مِنَ الْحَالِ الْقَرِيبِيَّةِ ، وَالرَّحِمِ الْمَاسِيَّةِ ؛ يَقُولُ الْعَالِمُ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِذْ يَقُولُ : الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ لِأُمَّهِ وَأَبِيهِ .

امام عسکری علیه السلام - از جمله آنچه به مردم قم و آوه نوشت - : خداوند با بخشش و مهربانی خود ، بر بندگانش منت گذاشت و پیامبرش محمد صلی الله علیه و آله را نوید دهنده و بیم دهنده فرستاد و شما را برای پذیرش دینش توفیق

داد و به هدایت خود ، گرمی داشت ... نیت ما همواره استوار و جان هایمان به اندیشه های پاک شما آرام است . خویشاوندی برقرار میان ما و شما نیرومند است . این [خویشاوندی] ، سفارشی است که گذشتگان ما و گذشتگان شما بدان سفارش کرده اند و عهدی است که با جوانان ما و پیران شما بسته شده است و به سبب حالت نزدیک و خویشاوندی پیوسته ای که خداوند ما را بر آن نگه داشته است ، همچنان بر اعتقادی کامل ، استوار است . عالم [معصوم] علیه السلامی فرماید : «مؤمن ، برادرِ تنی مؤمن است» .

المناقب لابن شهر آشوب : ۴ / ۴۲۵ ، بحار الأنوار : ۵۰ / ۳۱۷ / ۱۴ .

حدیث ۵۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِبَعْضِ أَصْحَابِهِ ذَاتَ يَوْمٍ : يَا عَبْدَ اللَّهِ ، أَحَبُّ فِي اللَّهِ ، وَأَبْغَضُ فِي اللَّهِ ، وَوَالٍ فِي اللَّهِ ، وَعَادٍ فِي اللَّهِ ؛ فَإِنَّهُ لَا تَنَالُ وَلَا يَرِيهُ اللَّهُ إِلَّا بِذَلِكَ ، وَلَا يَجِدُ الرَّجُلُ طَعْمَ الْإِيمَانِ - وَإِنْ كَثُرَتْ صِلَاتُهُ وَصِيَّتُهُ - حَتَّى يَكُونَ كَذَلِكَ . وَقَدْ صَارَتْ مَوَاطِنُ النَّاسِ يَوْمَكُمْ هَذَا أَكْثَرَهَا فِي الدُّنْيَا ؛ عَلَيْهَا يَتَوَادُّونَ ، وَعَلَيْهَا يَتَبَاغَضُونَ ، وَذَلِكَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا . فَقَالَ الرَّجُلُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَكَيْفَ لِي أَنْ أَعْلَمَ أَتَى قَدِ وَالِيَّتْ وَعَادِيَّتْ فِي اللَّهِ ؟ وَمَنْ وَلِيُّ اللَّهِ عِزٌّ وَجَلَّ حَتَّى أُوَالِيَهُ ، وَمَنْ عَدُوُّهُ حَتَّى أُعَادِيَهُ ؟

فَأَشَارَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِلَى عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَقَالَ : أَتَرَى هَذَا ؟ قَالَ : بَلَى . قَالَ : وَلِيُّ هَذَا وَلِيُّ اللَّهِ ؛ فَوَالِيهِ ، وَعَدُوُّ هَذَا عَدُوُّ اللَّهِ ؛ فَعَادِهِ ، وَوَالٍ هَذَا وَلَوْ أَنَّهُ قَاتِلُ أَبِيكَ وَوَلَدِكَ ، وَعَادٍ عَدُوُّ هَذَا وَلَوْ أَنَّهُ أَبُوكَ وَوَلَدَكَ .

امام عسکری علیه السلام - به نقل از پدراناش - : پیامبر خدا روزی به یکی از یارانش فرمود : «ای بنده خدا ! در راه خدا دوست بدار ، در راه خدا دشمن بدار ، در راه خدا دوستی بورز و در راه خدا دشمنی بورز ؛ زیرا ولایت خدا ، جز از این راه به دست نمی آید و انسان ، گرچه نماز و روزه اش بسیار باشد ، طعم ایمان را در نمی یابد ، مگر آن که چنین باشد ؛ لیکن امروز ، بیشتر دوستی ها و برادری هایتان برای دنیا و در راه آن است . بر اساس آن ، با یکدیگر دوستی می کنند و برای آن با یکدیگر دشمنی می ورزند ؛ حال آن که این دوستی و دشمنی ، در برابر خداوند ، هیچ سودی برایشان ندارد» .

آن مرد گفت : ای پیامبر خدا ! چگونه بدانم که در راه خدا دوستی و دشمنی کرده ام ؟ و دوست خدا کیست تا با او دوستی کنم ؟ و دشمن خدا کیست تا با او دشمنی ورزم ؟

پیامبر خدا به علی علیه السلام اشاره کرد و به آن مرد فرمود : «آیا او را می بینی ؟» .

گفت : آری .

فرمود : «دوست او ، دوست خداست . پس با او دوستی کن . و دشمن او دشمن خداست . پس با او دشمنی کن . با دوست او

دوستی کن ، گرچه قاتل پدر و پسرش باشد ، و با دشمن او دشمنی کن ، گرچه پدر و پسرش باشند» .
معانی الأخبار: ۳۹۹/۵۸ عن محمد بن زیاد و محمد بن سنان وص ۳۷/۹ ، عیون أخبار الرضا علیه السلام : ۱/۲۹۱/۴۱ ، علل الشرایع : ۱۴۰ / ۱ ، صفات الشیعة : ۱۲۵ / ۶۵ ، الأمالی للصدوق : ۶۱ / ۲۱ کلها عن محمد بن زیاد و محمد بن سنیار ، التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام : ۴۹ ، روضة الواعظین : ۴۵۷ من دون إسناد إلى الإمام علیه السلام ، تنبیه الخواطر : ۲ / ۹۹ و لیس فیہ من «فقال الرجل .. إلخ» ، بحار الأنوار : ۲۷ / ۵۴ / ۸ و ج ۶۸ / ۷۹ / ۱۴۰ ؛ حلیة الأولیاء : ۱ / ۳۱۲ عن ابن عمر عنه صلی الله علیه و آلهنحوه و لیس فیہ «فقال الرجل ... إلخ» .

حدیث ۵۶

امام حسن عسکری علیه السلام :
مَنْ لَمْ يَتَّقِ وُجُوهَ النَّاسِ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ .
امام عسکری علیه السلام : هر که از مردم پروا [حیا] نکند، از خداوند [نیز] پروا نمی کند.
بحار الأنوار : ۷۸/۳۷۷/۳.

حدیث ۵۷

امام حسن عسکری علیه السلام :
مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدَزَانَهُ ، وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ .
امام عسکری علیه السلام : هر که برادر خود را پنهانی اندرز دهد، او را آراسته است و هر که در برابر دیگران موعظه اش کند، او را لکه دار کرده است.
تحف العقول : ۴۸۹.

حدیث ۵۸

امام حسن عسکری علیه السلام :
التَّوَّاضُعُ نِعْمَةٌ لَا يُحَسَدُ عَلَيْهَا .
امام عسکری علیه السلام : فروتنی، نعمتی است که به آن حسادت نمی شود.
تحف العقول : ۴۸۹.

حدیث ۵۹

امام حسن عسکری علیه السلام :
مَنْ أَكْثَرَ الْمَنَامَ رَأَى الْأَحْلَامَ .
امام عسکری علیه السلام : هر که زیاد بخوابد، خواب های پریشان ببیند.
الدرّة الباهرة : ۴۳.

حدیث ۶۰

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَا تُمَارِ فِيذَهَبَ بَهَاؤِكَ ، وَلَا تُمَارِخَ فَيَجْتَرَأَ عَلَيْكَ .

امام عسکری علیه السلام : مجادله مکن که احترامت از بین می رود و شوخی مکن که بر تو گستاخ می شوند.
تحف العقول : ۴۸۶.

حدیث ۶۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ مَدَّحَ غَيْرَ الْمُسْتَحِقِّ فَقَدْ قَامَ مَقَامَ الْمُتَّهَمِ .

امام عسکری علیه السلام : هر کس فردی را که استحقاق ستایش ندارد بستاید، خود را در مقام اتهام و بدگمانی قرار داده است.
أعلام الدین : ۳۱۳.

حدیث ۶۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكُذْبَ .

امام عسکری علیه السلام : [همه] پلیدیها در یک خانه نهاده شده و کلید آن، دروغ قرار داده شده است.
الدرّة الباهرة : ۴۳.

حدیث ۶۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

- بَعْدَ تَقْبِيحِ تَقْلِيدِ عَوَامِ الْيَهُودِ لِعُلَمَاءِ الْفَسَقَةِ - : فَمَنْ قَلَّدَ مِنْ عَوَامِنَا

مِثْلَ هَؤُلَاءِ الْفُقَهَاءِ فَهُمْ مِثْلُ الْيَهُودِ الَّذِينَ ذَمَّهُمُ اللَّهُ بِالتَّقْلِيدِ لِفُسَقَائِهِمْ فَفَقَاهِهِمْ .

فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالَفًا عَلَى هَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلَّدُوهُ ، وَذَلِكَ لَا يَكُونُ إِلَّا بَعْضَ
فُقَهَاءِ الشَّيْعَةِ لَا جَمِيعَهُمْ .

امام عسکری علیه السلام - بعد از تقبیح تقلید عوام یهود از علمای فاسقشان - : اگر (مسلمانان) از چنین فقهای تقلید کنند ، مانند
همان یهودیانی

هستند که خداوند آنان را به سبب تقلید و پیروی از فقهای فاسق و بدکارشان نکوهش کرده است .

اما هر فقهی که خویشتندار و نگاهبان دین خود باشد و با هوای نفسش بستیزد و مطیع فرمان مولایش باشد ، بر عوام است که از او
تقلید کنند و البته این ویژگیها را تنها برخی فقهای شیعه دارا هستند ، نه همه آنها .

الاحتجاج : ۲/۵۱۰/۳۳۷.

حدیث ۶۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِذَا تَشَطَّتِ الْقُلُوبُ فَأَوْدِعْهَا (فَأَوْدِعْهَا) ، وَإِذَا نَفَرَتْ فَوَدِّعْهَا .

امام عسکری علیه السلام : هر گاه دلها به نشاط آمدند، به آنها امانت بسپارید و هر گاه کوچ کردند، با آنها بدرود گوید.
الدره الباهره : ۴۳.

حدیث ۶۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِذَا كَانَ الْمَقْضَى كَائِنًا فَالضَّرَاعَةُ لِمَاذَا ؟ !

امام عسکری علیه السلام : اگر قضای الهی واقع شدنی است، دیگر ضعف و زبونی چرا؟!
نزهة الناظر : ۱۴۷/۲۱.

حدیث ۶۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِنَّ الْوُصُولَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ سَفَرٌ لَا يُدْرِكُ إِلَّا بِامْتِطَاءِ اللَّيْلِ .

امام عسکری علیه السلام : رسیدن به خداوند عز و جل سفری است که جز با نشستن بر مرکب شب، پیموده نشود.
بحار الأنوار : ۷۸/۳۸۰/۴.

حدیث ۶۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

- فِي صِفَةِ عُلَمَاءِ الشُّوْءِ - : وَهُمْ أَضْرُّ عَلَى ضَعْفَاءِ شِيعَتِنَا مِنْ جَيْشِ يَزِيدَ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ أَصْحَابِهِ ، فَإِنَّهُمْ يَسْلُبُونَهُمْ الْأَرْوَاحَ وَالْأَمْوَالَ ، وَهَؤُلَاءِ عُلَمَاءُ الشُّوْءِ ... يُدْخِلُونَ الشُّكَّ وَالشُّبُهَةَ عَلَى ضَعْفَاءِ شِيعَتِنَا فَيُضِلُّونَهُمْ .

امام عسکری علیه السلام - در وصف عالمان بدکردار - فرمود : زیان آنها برای شیعیان ناتوان (آسیب پذیر) ما بیشتر از زیان سپاه یزید برای حسین بن علی علیهما السلام و یاران اوست؛ زیرا آنها جان و مال ایشان را گرفتند و این علمای بدکردار ... در دل شیعیان ناتوان ما شک و شبهه می اندازند و گمراهشان می کنند.

الاحتجاج : ۲/۵۱۲/۳۳۷.

حدیث ۶۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

الْوَحْشَةُ مِنَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ الْفِطْنَةِ بِهِمْ .

امام عسکری علیه السلام : کناره گرفتن از مردم، به اندازه شناخت از آنهاست.

بحار الأنوار : ۷۰/۱۱۱/۱۴.

حدیث ۶۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزًا إِلَّا ذَلَّ، وَلَا أَخَذَ بِهِ ذَلِيلٌ إِلَّا عَزَّ .

امام عسکری علیه السلام : هیچ عزتمندی حق را فرو نگذاشت مگر این که به ذلت افتاد، و هیچ ذلیل و ناتوانی حق را نگرفت مگر این که عزیز و نیرومند شد.

بحار الأنوار : ۷۸/۳۷۴/۲۴ .

حدیث ۷۰

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَرَى رَسُولَهُ بِقَلْبِهِ مِنْ نُورِ عَظَمَتِهِ مَا أَحَبَّ .

امام عسکری علیه السلام : خداوند تبارک و تعالی از نور عظمت خویش، چندان که دوست داشت، به قلب رسول خود نمایاند.

الکافی : ۱/۹۵/۱ .

حدیث ۷۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

أَعْدَى عَدُوٍّ لِلْمَرْءِ لِمَرْءٍ عَضْبُهُ وَشَهْوَتُهُ ، فَمَنْ مَلَكَهُمَا عَلَتْ دَرَجَتُهُ وَبَلَغَ غَايَتَهُ .

امام عسکری علیه السلام : دشمن ترین دشمن آدمی، خشم و شهوت اوست . هر که بر این دو چیره شود ، مقامش بلند گردد و به هدف خود برسد .

غرر الحکم : ۳۲۶۹

حدیث ۷۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تُدْلُهُ .

امام عسکری علیه السلام : چه زشت است در مؤمن خواسته ای باشد که او را به خواری کشاند .

بحار الأنوار : ۷۸/۳۷۴/۳۵ .

حدیث ۷۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ الْجَهْلِ الضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ .

امام عسکری علیه السلام : خنده ای که از روی تعجب نباشد ، نشان نابخردی است .

بحار الأنوار : ۷۶/۵۹/۱۰ .

حدیث ۷۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَمَّا سُئِلَ عَنْ عَلِيٍّ وَجُوبِ الصَّوْمِ - : لِيَجِدَ الْغَنَى مَسَّ الْجُوعِ؛ فَيُؤْمِنَ عَلَى الْفَقِيرِ .

امام عسکری علیه السلام - در پاسخ به پرسش از علت واجب شدن روزه - فرمود : تا توانگر درد گرسنگی را بچشد و در نتیجه ، به نیازمند کمک کند .

بحار الأنوار : ۹۶/۳۶۹/۵۰ .

حدیث ۷۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَا يَعْرِفُ النَّعْمَةَ إِلَّا الشَّاكِرُ، وَلَا يَشْكُرُ النَّعْمَةَ إِلَّا الْعَارِفُ .

امام عسکری علیه السلام : [قدر] نعمت را شناسد مگر سپاسگزار، و شکر نعمت نگذارد مگر آن که [قدر] نعمت را شناسد .
أعلام الدین : ۳۱۳ .

حدیث ۷۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِنَّ ... لِلشَّجَاعَةِ مِقْدَارًا ، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ تَهَوُّرٌ .

امام عسکری علیه السلام : شجاعت اندازه ای دارد که اگر از آن فراتر رود بی باکی است .
بحار الأنوار : ۷۸/۳۷۷/۳ .

حدیث ۷۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِنَّ لِلشَّخَاءِ مِقْدَارًا ، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ سَرَفٌ .

امام عسکری علیه السلام : همانا بخشندگی را اندازه ای است که اگر از آن فراتر رود اسراف است .
الدرّة الباهرة : ۴۳ .

حدیث ۷۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِنَّ لِلشَّخَاءِ مِقْدَارًا فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ سَرَفٌ .

امام عسکری علیه السلام : بخشندگی اندازه ای دارد که اگر از آن فراتر رود اسراف است .
بحار الأنوار : ۶۹/۴۰۷/۱۱۵ .

حدیث ۷۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

- لأبي هاشم الجعفری - : قَبْرِ بَسْرٍ مَنْ رَأَى أَمَانَ لِأَهْلِ الْجَائِئِينَ .

امام عسکری علیه السلام - خطاب به ابو هاشم جعفری - : قبر من در شِیرَ مَنْ رَأَى (سامرا) مایه امن و امان ساکنان هر دو طرف (فرات) است .

بحار الأنوار : ۱۰۲ / ۵۹ / ۱ .

حدیث ۸۰

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَوْ عَقَلَ أَهْلُ الدُّنْيَا خَرَبَتْ .

امام عسکری علیه السلام : اگر اهل دنیا عقل خود را به کار می بستند ، دنیا ویران می شد [چون به دنیا بی رغبت می شدند].

بحار الأنوار : ۷۸/۳۷۷/۳ .

حدیث ۸۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَا يَشْغَلُكَ رِزْقٌ مَضمونٌ عَنْ عَمَلٍ مَفْرُوضٍ .

امام عسکری علیه السلام : مبدا [سرگرم شدن به] روزی ضمانت شده ، تو را از کار واجبی باز دارد .

بحار الأنوار : ۷۸/۳۷۴/۲۲ .

حدیث ۸۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

- فِي تَفْسِيرِ الْبِسْمِ الْمَلِيَّ - : اللَّهُ هُوَ الَّذِي يَتَأَلَّهُ إِلَيْهِ عِنْدَ الْحَوَائِجِ وَالشَّدَائِدِ كُلُّ مَخْلُوقٍ عِنْدَ انْقِطَاعِ الرَّجَاءِ مِنْ كُلِّ مَنْ هُوَ دُونَهُ ، وَتَقَطُّعِ الْأَسْبَابِ مِنْ جَمِيعِ مَنْ سِوَاهُ .

امام عسکری علیه السلام - در تفسیر «بسم الله الرحمن الرحيم» - فرمود : الله هموست که هر مخلوقی در نیازها و گرفتاریها وقتی امیدش از همه ، جز او قطع می شود و رشته هر سببی جز او بریده می گردد ، به وی روی می آورد .

التوحيد : ۲۳۱ / ۵ .

حدیث ۸۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

خَيْرٌ مِنَ الْحَيَاةِ مَا إِذَا فَقَدْتَهُ أَبْغَضْتَ الْحَيَاةَ ، وَشَرٌّ مِنَ الْمَوْتِ مَا إِذَا نَزَلَ بِكَ أَحْبَبْتَ الْمَوْتَ .

امام عسکری علیه السلام : بهتر از زندگی آن است که هرگاه آن را از دست دهی از زندگی بیزار شوی ، و از مرگ بدتر آن چیزی است که هرگاه بدان گرفتار آیی ، آرزوی مرگ کنی .

تحف العقول : ۴۸۹ .

حدیث ۸۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

أَعْرَفُ النَّاسِ بِحُقُوقِ إِخْوَانِهِ وَأَشَدُّهُمْ قَضَاءً لَهَا أَعْظَمُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا .

امام عسکری علیه السلام : آن که به حقوق برادران خود آشنا تر باشد و در رعایت کردن آنها کوشا تر ، نزد خداوند ارجمندتر است .

الاحتجاج : ۲/۵۱۷/۳۴۰ .

حدیث ۸۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

أَقْلُّ النَّاسِ رَاحَةً الْحَقُودُ .

امام عسکری علیه السلام : کم آسایش ترین مردم، کینه توز است .

تحف العقول : ۴۸۸

حدیث ۸۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

مِنَ الْجَهْلِ الضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ .

امام عسکری علیه السلام : خنده ای که از روی تعجب نباشد نشانه نادانی است.

تحف العقول : ۴۸۷ .

حدیث ۸۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

الْجَهْلُ خَصْمٌ .

امام عسکری علیه السلام : نادانی دشمن [انسان] است .

الدرّة الباهرة : ۴۴ .

حدیث ۸۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

حُسْنُ الصُّورَةِ جَمَالٌ ظَاهِرٌ، وَحُسْنُ الْعَقْلِ جَمَالٌ بَاطِنٌ .

امام عسکری علیه السلام : نکویی صورت ، زیبایی ظاهر است و نکویی خرد ، زیبایی درون .

أعلام الدین : ۳۱۳ .

حدیث ۸۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

ذَكَرَ عِنْدَ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْجِدَالَ فِي الدِّينِ، وَأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالْأُتَمَّةَ الْمَعْصُومِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَدْ نَهَوْا عَنْهُ، فَقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَمْ يَنْهَ عَنْهُ مَطْلَقًا، لَكِنَّهُ نَهَى عَنِ الْجِدَالِ بغيرِ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ.

امام عسکری علیه السلام: در حضور [امام] صادق علیه السلام از جدال کردن در دین و این که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام از این کار نهی کرده اند، سخن به میان آمد، [امام] صادق علیه السلام فرمود: از آن به طور مطلق نهی نشده بلکه از مجادله کردن با روشی جز روش پسندیده تر نهی شده است.

بحار الأنوار: ۲/۱۲۵/۲.

حدیث ۹۰

امام حسن عسکری علیه السلام:

مَا مِنْ بَلِيَّةٍ إِلَّا وَاللَّهِ فِيهَا نِعْمَةٌ تُحِيطُ بِهَا.

امام عسکری علیه السلام: هیچ گرفتاری و بلائی نیست مگر آن که نعمتی از خداوند آن را در میان گرفته است.

بحار الأنوار: ۷۸/۳۷۴/۳۴.

حدیث ۹۱

امام حسن عسکری علیه السلام:

مَنْ أَنْسَ بِاللَّهِ اسْتَوْحَشَ مِنَ النَّاسِ.

امام عسکری علیه السلام: هر که با خدا همدم شود از مردم دوری می‌گزیند.

الدرّة الباهرة: ۴۳.

حدیث ۹۲

امام حسن عسکری علیه السلام:

- وَقَدْ سِئِلَ عَنِ الْحُجْبَةِ وَالْإِمَامِ بَعْدَهُ؟ - : ابْنِي مُحَمَّدٌ، وَهُوَ الْإِمَامُ وَالْحُجْبَةُ بَعْدِي، مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْهُ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً. أَمَا إِنَّ لَهُ غَيْبَةً يَحَارُ فِيهَا الْجَاهِلُونَ، وَيَهْلِكُ فِيهَا الْمُبْطِلُونَ، وَيَكْذِبُ فِيهَا الْوَقَاتُونَ، ثُمَّ يَخْرُجُ فَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى الْأَعْلَامِ الْبَيْضِ تَخْفُقُ فَوْقَ رَأْسِهِ بِنَجْفِ الْكُوفَةِ.

امام عسکری علیه السلام - در پاسخ به پرسش از حجت و امام بعد از ایشان - فرمود: فرزندم محمد، اوست امام و حجت پس از من. هر که بمیرد و او را نشناسد به مرگ جاهلی مرده است. بدانید که او را غیبتی است که پس از آن، ظهور می‌کند؛ غیبتی که جاهلان در آن سرگشته می‌شوند و باطل‌گرایان به نابودی می‌افتند و کسانی به دروغ [برای ظهور او] زمان تعیین می‌کنند. گویی پرچمهای سفیدی را می‌بینم که در نجف کوفه بر فراز سر او در اهتزازند.

بحار الأنوار: ۷ / ۱۶۰ / ۵۱.

حدیث ۹۳

امام حسن عسکری علیه السلام:

مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزًا إِلَّا ذَلَّ وَلَا أَخَذَ بِهِ ذَلِيلٌ إِلَّا عَزَّ؛

هیچ عزیزی حق را ترک نکرد، مگر این که ذلیل شد و هیچ ذلیلی به حق عمل نکرد مگر این که عزیز شد. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۷۴، ح ۲۴.

حدیث ۹۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

فی تفسیر قوله تعالی «وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا» قَالَ: قُولُوا لِلنَّاسِ كُلُّهُمْ حُسْنًا مُؤْمِنُهُمْ وَمُخَالَفُهُمْ، أَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيَبْسُطُ لَهُمْ وَجْهَهُ وَأَمَّا الْمُخَالَفُونَ فَيَكْلِمُهُمْ بِالْمُدَارَاةِ لِاجْتِنَابِهِمْ إِلَى الْإِيمَانِ. فَإِنْ اسْتَرَّ مِنْ ذَلِكَ بِكَفِّ شُرُورِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ وَعَنْ إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ؛ در تفسیر آیه «با مردم، به زبان خوش سخن بگویند»، فرمودند: یعنی با همه مردم، چه مؤمن و چه مخالف، به زبان خوش سخن بگویند. مؤمن، به هم مذهبان، روی خوش نشان می دهد و با مخالفان، با مدارا سخن می گوید تا به ایمان، جذب شوند و حتی اگر نشدند، با این رفتار، از بدی های آنان در حق خود و برادران مؤمنش، پیشگیری کرده است. مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۶۱.

حدیث ۹۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ؛ هر کس برادر (دینی اش) را پنهانی نصیحت کند، او را آراسته و اگر آشکارا نصیحتش نماید، ارزش او را کاسته است. تحف العقول، ص ۴۸۹.

حدیث ۹۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

نَظَرَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى رَجُلٍ فَرَأَى أَثَرَ الْخَوْفِ عَلَيْهِ، فَقَالَ: مَا بِالْحِكْمِ؟ قَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ. قَالَ: يَا عَجِبَ اللَّهُ! خَفَ دُنُوبَكَ، وَخَفَ عَدَلَ اللَّهِ عَلَيْكَ فِي مَظَالِمِ عِبَادِهِ، وَأَطَعَهُ فِيمَا كَلَّفَكَ وَلَا تَعْصِيهِ فِيمَا يُضْلِحُّكَ ثُمَّ لَا تَخْفِ اللَّهَ بَعْدَ ذَلِكَ فَإِنَّهُ لَا يَظْلِمُ أَحَدًا، وَلَا يَعْذِبُهُ فَوْقَ اسْتِحْقَاقِهِ آيِدًا، إِلَّا أَنْ تَخَافَ سُوءَ الْعَاقِبَةِ بِأَنْ تَعْتَرِزَ أَوْ تَبْدَلْ، فَإِنْ أَرَدْتَ أَنْ يُؤْمِنَكَ اللَّهُ سُوءَ الْعَاقِبَةِ، فَاعْلَمْ أَنَّ مَا تَأْتِيهِ مِنْ خَيْرٍ فَبِضَلِّ اللَّهُ وَتَوْفِيقِهِ، وَمَا تَأْتِيهِ مِنْ شَرٍّ فَبِإِهْمَالِ اللَّهِ وَإِنْظَارِهِ إِيَّاكَ وَحِلْمِهِ عَنْكَ؛ امیر مؤمنان علی علیه السلامه مردی نگریستند و در چهره او نشانه ترس دیدند. به او فرمودند: در چه حالی؟ گفت: از خدا می ترسم. فرمودند: «ای بنده خدا! از گناهانت و از عدالت خدا درباره ظلم هایی که به بندگان خدا کرده ای بترس و خدا را در آنچه تو را موظف نموده، پیروی کن و از او در آنچه صلاح تو در آن است، نافرمانی نکن. پس از آن، از خدا بترس؛ زیرا او به هیچ کس ظلم نمی کند و هرگز کسی را بیش از استحقاقش مجازات نمی کند. مگر این که نگران عاقبت بد باشی، به این که سرنوشت، دگرگون شود و تغییر یابد. پس اگر خواستی از عاقبت بد در امان باشی، بدان هر خیری که به تو می رسد، از لطف خدا و توفیق اوست و هر شری که به تو می رسد، به جهت مهلت دادن خدا به تو و بردباری اش درباره توست».

تفسیر امام حسن عسکری، ص ۷، ص ۲۶۵، ح ۱۳۳.

حدیث ۹۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ ، وَذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ .

امام عسکری علیه السلام : بهترین برادر تو ، آن است که گناهت (بدی ات نسبت به او) را فراموش کند و خوبی ات را نسبت به او به یاد داشته باشد .

أعلام الدین : ص ۳۱۳ .

حدیث ۹۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

جُرْأَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ فِي صِغَرِهِ تَدْعُو إِلَى الْعُقُوقِ فِي كِبَرِهِ .

امام عسکری علیه السلام : گستاخی فرزند بر پدر و مادر در خردسالی ، به نافرمانی در بزرگی سالی می کشاند .
تحف العقول : ص ۴۸۹ .

حدیث ۹۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

: شَكَرَ اللَّهُ لِأَبِي إِسْحَاقَ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْمَاعِيلَ صَنِيعَتَهُ إِلَى شِيعَتِنَا، وَغَفَرَ لَهُ ذُنُوبَهُ، وَرَزَقَهُ ذَكَرًا سَوِيًّا قَائِلًا بِالْحَقِّ، فَقُلْ لَهُ: يَقُولُ لَكَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ: سَمَّ ابْنَكَ أَحْمَدًا.

امام حسن عسکری علیه السلام - به جعفر بن شریف جرجانی - : خداوند ، خود از خدمت ابو اسحاق ابراهیم بن اسماعیل به شیعیان ما سپاس گزاری کند و گناهان او را بیامرزد و پسری تمام و کمال و حق باور ، روزی اش گرداند . به او بگو که حسن بن علی می گوید : نام فرزندت را احمد بگذار .

الخرائج والجرائح : ج ۱ ص ۴۲۴ ح ۴ ، كشف الغمّة : ج ۳ ص ۲۱۷ كلاهما عن جعفر بن الشريف الجرجاني .

حدیث ۱۰۰

امام حسن عسکری علیه السلام :

جُرْأَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ فِي صِغَرِهِ ، تَدْعُو إِلَى الْعُقُوقِ فِي كِبَرِهِ .

امام عسکری علیه السلام : گستاخی فرزند بر پدرش در کودکی ، به سرکشی در بزرگی فرا می خواند .
تحف العقول : ص ۴۸۹ .

حدیث ۱۰۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

حدیث ۱۰۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

مِنَ التَّوَاضُّعِ السَّلَامُ عَلَى كُلِّ مَنْ تَمَرُّ بِهِ،
وَالْجُلُوسُ دُونَ شَرَفِ الْمَجْلِسِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

سلام کردن به هر کس که بر او می‌گذری
و نشستن در جایی که پایین تر از جایگاه (توست)
نشانه تواضع و فروتنی است.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۲ ح ۹

حدیث ۱۰۳

امام حسن عسکری علیه السلام:

مَنْ رَضِيَ بِدُونِ الشَّرَفِ مِنَ الْمَجْلِسِ
لَمْ يَزَلِ اللَّهُ وَمَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَقُومَ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

کسی که در مجلس به پایین تر از جایگاه خود راضی شود، همواره خدا و فرشتگان الهی بر او درود می‌فرستند تا وقتی که برخیزد.

تحف العقول: ۴۸۶

حدیث ۱۰۴

امام حسن عسکری علیه السلام:

قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي فَمِهِ
وَقَمُّ الْحَكِيمِ فِي قَلْبِهِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

قلب و دل احمق در دهان اوست

و دهان انسان حکیم در (اختیار) قلب اوست.

(یعنی انسان نادان نسنجیده حرف می‌زند

و انسان خردمند و حکیم پس از اندیشه صحبت می‌کند.)

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۴ ح ۲۱

حدیث ۱۰۵

امام حسن عسکری علیه السلام:

جُرَأَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ فِي صِغَرِهِ
تَدْعُو إِلَى الْعُقُوقِ فِي كِبَرِهِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

پررویی و گستاخی فرزند در مقابل پدر در کودکی

موجب نافرمانی و آزار او در بزرگی می شود.

بحارالانوار، ۷۸: ۳۷۴ ح ۲۷

حدیث ۱۰۶

امام حسن عسکری علیه السلام :

حُسْنُ الصُّورَةِ جَمَالٌ ظَاهِرٌ،

وَ حَسْنُ الْعَقْلِ جَمَالٌ بَاطِنٌ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

زیبایی چهره، زیبایی ظاهری است

و خوبی اندیشه زیبایی باطنی است.

بحارالانوار ۱: ۹۵ ح ۲۷

حدیث ۱۰۷

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ كَانَ الْوَرَعُ سَجِيَّتَهُ، وَ الْكِرْمُ طَبِيعَتَهُ،

وَ الْحِلْمُ خُلَّتَهُ، كَثُرَ صَدِيقُهُ وَ الثَّنَاءُ عَلَيْهِ،

وَ انْتَصَرَ مِنْ اَعْدَائِهِ بِحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

کسی که پارسایی جزء سرشت او وجود و سخاوت جزء طبیعت او و بردباری دوست او گردد دوستانش و تعریف او زیاد خواهد

شد و از دشمنانش با ستایش کردن بر او انتقام می گیرد.

اعلام الدین ۳۱۴

حدیث ۱۰۸

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَا يَعْرِفُ النُّعْمَةَ إِلَّا الشَّاكِرُ،

وَ لَا يَشْكُرُ النُّعْمَةَ إِلَّا الْعَارِفُ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

نعمت را جز سپاسگزار کسی نمی شناسد

و جز عارف و دانا نعمت را سپاسگزاری نمی کند.

اعلام الدین ۳۱۳

حدیث ۱۰۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

خِصْلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ:

الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَنَفْعُ الْإِخْوَانِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

دو خصلت است که بالاتر از آنها چیزی نیست:

۱- ایمان به خدا

۲- سود رسانی به برادران دینی.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۴ ح ۲۶

حدیث ۱۱۰

امام حسن عسکری علیه السلام:

الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

خشم، کلید هر بدی و زشتی است.

تحف العقول: ۴۸۸

حدیث ۱۱۱

امام حسن عسکری علیه السلام:

جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ كُلُّهَا فِي بَيْتِ،

وَجُعِلَ مِفْتَاحُهَا الْكُذْبُ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

تمام پلیدیها در خانه ای گرد آمده

و کلید آنها دروغگویی قرار داده شده است.

جامع الاخبار ص ۴۱۸ ح ۱۱۶۲

حدیث ۱۱۲

امام حسن عسکری علیه السلام:

أَعْرِفُ النَّاسَ بِحُقُوقِ إِخْوَانِهِ وَأَشَدُّهُمْ قَضَاءً لَهَا

أَعْظَمُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا؟

وَمَنْ تَوَاضَعَ فِي الدُّنْيَا لِإِخْوَانِهِ

فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الصَّادِقِينَ

وَمِنْ شِيعَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَقًّا.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

برترین مردم پیش خدا کسی است که نسبت به حقوق برادرانش آشناتر و در ادای آن حقوق کوشاتر باشد، و کسی که در دنیا برای

برادرانش فروتنی کند، او پیش خدا از صدیقین و از شیعیان راستین علی بن ابی طالب علیه السلام به شمار می آید.
نکته: شناخت حقوق متقابل در میان افراد، به تحکیم و سلامت روابط کمک می کند.

بحارالانوار ۴۱: ۵۵ ح ۵

حدیث ۱۱۳

امام حسن عسکری علیه السلام:

لَا تُمَارِ فَيَذْهَبَ بِهِاءَكَ
وَلَا تُمَارِخَ فَيُجْتَرَّ عَلَيْكَ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

ستیزه و جدال مکن که آبرویت می رود،
و شوخی نکن که بر تو گستاخ شوند.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۰ ح ۱

حدیث ۱۱۴

امام حسن عسکری علیه السلام:

بِنَسِ الْعَبْدِ عَبْدٌ يَكُونُ ذَاوَجْهَيْنِ وَذَالِسَائِنِ،
يُطْرَى أَخَاهُ شَاهِدًا وَيَأْكُلُهُ غَائِبًا
إِنْ أُعْطِيَ حَسَدَهُ، وَإِنْ أُبْتُلِيَ خَانَهُ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

انسانی که دو رو و دو زبانه باشد بد بنده ای است،
در روبرو از برادرش تعریف می کند

و پشت سر گوشتش را (با غیبت) می خورد،

اگر نعمتی به او داده شود حسد می ورزد

و اگر گرفتار شود به او خیانت می کند.

نکته: نفاق و دورویی، موجب سلب اعتماد در جامعه می گردد.

ای جان فدای آنکه دلش با زبان یکی است.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۳ ح ۱۴

حدیث ۱۱۵

امام حسن عسکری علیه السلام:

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ
وَذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

بهترین برادر تو کسی است که:
خطای تو را فراموش کند
و نیکی تو را نسبت به خودش یادآوری کند.
اعلام الدین: ۳۱۳

حدیث ۱۱۶

امام حسن عسکری علیه السلام:
مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ
وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ.
امام عسکری علیه السلام فرمود:
کسی که دوستش را در خلوت موعظه کند
او را آراسته است،
و کسی که آشکارا او را موعظه کند
عیبهای او را بر ملا کرده است.
بحار الانوار ۷۸: ۳۷۴ ح ۳۳

حدیث ۱۱۷

امام حسن عسکری علیه السلام:
مِنَ الْجَهْلِ الضُّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ.
امام یازدهم علیه السلام فرمود:
خنده بی جهت و بدون تعجب
نشانه جهل و نادانی است.
تحف العقول ۴۸۷

حدیث ۱۱۸

امام حسن عسکری علیه السلام:
لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ
إِظْهَارُ الْفَرَحِ عِنْدَ الْمَحْزُونِ.
امام عسکری علیه السلام فرمود:
شادی کردن در حضور انسان غمناک
از ادب انسانی نیست.
تحف العقول: ۴۸۹

حدیث ۱۱۹

امام حسن عسکری علیه السلام :

مِنَ الْفَوَاقِرِ الَّتِي تَقْصِمُ الظُّهْرَ، جَارٌ
إِنْ رَأَى حَسَنَةً أَطْفَأَهَا وَإِنْ رَأَى سَيِّئَةً أَفْشَاهَا.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

یکی از مصیبت‌های کمر شکن، همسایه ای است که:

چون خوبی را ببیند روی آن سرپوش می گذارد

و اگر بدی ببیند آن را افشا می کند.

تحف العقول: ۴۸۷

حدیث ۱۲۰

امام حسن عسکری علیه السلام :

أَقْلُّ النَّاسِ رَاحَةً الْحَقُّوْدُ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

کم آسایش ترین مردم،

انسان کینه توز است.

تحف العقول: ۴۸۸

حدیث ۱۲۱

امام حسن عسکری علیه السلام :

حُبُّ الْأَبْرَارِ لِلْأَبْرَارِ ثَوَابٌ لِلْأَبْرَارِ،

وَ حُبُّ الْفُجَّارِ لِلْأَبْرَارِ فَضِيلَةٌ لِلْأَبْرَارِ،

وَ بُغْضُ الْفُجَّارِ لِلْأَبْرَارِ زَيْنٌ لِلْأَبْرَارِ،

وَ بُغْضُ الْأَبْرَارِ لِلْفُجَّارِ خِزْيٌ عَلَى الْفُجَّارِ .

امام عسکری علیه السلام فرمود:

محبت خوبان با همدیگر برای خوبان پاداش دارد، و محبت تبهکاران نسبت به خوبان برای خوبان فضیلت است، و دشمنی تبهکاران

با خوبان زینت برای خوبان است و دشمنی نیکان با تبهکاران مایه خواری تبهکاران است.

نکته : دوستی معیار شخصیت انسانهاست.

انسانهای مکتبی، در دوستی و دشمنی های خود، ارزشهای دینی را معیار قرار می دهند.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۲ ح ۸

حدیث ۱۲۲

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزًا إِلَّا ذَلَّ

وَلَا أَخَذَ بِهِ ذَلِيلٌ إِلَّا عَزَّ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

هیچ با عزتی حق را رها نکرد مگر اینکه خوار و ذلیل شد، و هیچ خوار و ذلیل حق را نگرفت مگر این که عزت یافت.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۴ ح ۲۴.

حدیث ۱۲۳

امام حسن عسکری علیه السلام :

لَا تُكْرِمِ الرَّجُلَ بِمَا يُشُقُّ عَلَيْهِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

هیچ کس را به گونه ای احترام نکن

که او را به رنج و مشقت بیفکند.

نکته : تکلف، زندگیها را تلخ و رابطه ها را غیر صمیمی می سازد.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۴ ح ۳۴

حدیث ۱۲۴

امام حسن عسکری علیه السلام :

عَلَيْكَ بِالْاِقْتِصَادِ وَ اِيَّاكَ وَ الْاِسْرَافَ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

بر تو باد به میانه روی و اعتدال

و پرهیز از ولخرجی و اسراف.

نکته : اقتصاد، حد اعتدال میانه اسراف و بخل است.

احقاق الحق ۱۲ ص ۴۶۷

حدیث ۱۲۵

امام حسن عسکری علیه السلام :

وَاعْلَمْ

أَنَّ لِلشَّخَاءِ مِقْدَارًا، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ سَرَفٌ،

وَأَنَّ لِلْحَزْمِ مِقْدَارًا، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ تَهَوُّرٌ...

امام عسکری علیه السلام فرمود:

جود و بخشش حد و مرزی دارد. اگر از آن حد بگذرد اسراف به شمار می آید، و دور اندیشی و احتیاط هم اندازه ای دارد، اگر از

آن تجاوز کند بی باکی است.

اعلام الدین ۳۱۳.

حدیث ۱۲۶

امام حسن عسکری علیه السلام :
 لَيْسَتْ الْعِبَادَةُ كَثْرَةَ الصَّيَامِ وَالصَّلَاةِ،
 وَإِنَّمَا الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ التَّفَكُّرِ فِي أَمْرِ اللَّهِ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

عبادت به روزه و نماز زیاد نیست، بلکه عبادت، زیاد فکر و اندیشه کردن درباره کار و امر خداست.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۳ ح ۱۳

حدیث ۱۲۷

امام حسن عسکری علیه السلام :
 أَوْرَعُ النَّاسِ مَنْ وَقَفَ عِنْدَ الشُّبْهَةِ،
 أَعْبَدُ النَّاسِ مَنْ أَقَامَ عَلَى الْفَرَائِضِ،
 أَزْهَدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ،
 أَشَدُّ النَّاسِ إِجْتِهَادًا مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

پارساترین مردم کسی است که در موارد شبهه توقف کند،
 عابدترین مردم کسی است که در برپایی واجبات، استوار باشد،
 زاهدترین مردم کسی است که حرام را ترک کند،
 کوشاترین مردم شخصی است که گناهان را رها کند.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۳ ح ۱۸

حدیث ۱۲۸

امام حسن عسکری علیه السلام :
 أَكْثَرُوا ذِكْرَ اللَّهِ وَذِكْرَ الْمَوْتِ
 وَتِلَاوَةَ الْقُرْآنِ وَالصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
 فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

زیاد یاد خدا و یاد مرگ باشید و قرآن را زیاد بخوانید و بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فراوان درود فرستید که درود بر رسول
 خدا صلی الله علیه و آله ده حسنه به شمار می رود.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۲ ح ۱۲

حدیث ۱۲۹

امام حسن عسکری علیه السلام :
 قَدِمَ جَمَاعَةٌ فَاشْتَأَدُّنَا عَلَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالُوا:
 نَحْنُ مِنْ شِيعَةِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَمَنَعَهُمْ أَيَّامًا ثُمَّ لَمَّا دَخَلُوا قَالَ لَهُمْ:
 وَيَحْكُمُ إِنَّمَا شِيعَةُ عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَسَلْمَانُ وَأَبُوذَرٍّ وَالْمِقْدَادُ وَعَمَّارٌ وَمُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ الَّذِينَ لَمْ يُخَالِفُوا شَيْئًا مِنْ أَوْامِرِهِ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

گروهی خدمت امام رضا علیه السلام رسیدند و اجازه ورود خواستند و گفتند: ما از شیعیان علی علیه السلام هستیم. امام چند روز اجازه ورود نداد. سپس (بعد از چند روز اجازه گرفته و) داخل شدند. امام علیه السلام به آنان فرمود:
 وای بر شما! شیعه امیر مؤمنان علی علیه السلام امام حسن و امام حسین علیه السلام و سلمان و ابوذر و مقداد و عمار و محمد بن ابی بکر هستند که با هیچ یک از فرمانهای علی علیه السلام مخالفت نکردند.
 نکته: شیعه بودن به عمل و رفتار است، نه به ادعا و شعار.
 سفینه البحار ۴: ۵۵۱

حدیث ۱۳۰

امام حسن عسکری علیه السلام :
 عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِينَ [المؤمن] خَمْسٌ:
 صَلَاةُ الْأَعْحَدِي وَالْخَمْسِينَ،
 وَ زِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ،
 وَ التَّحَنُّمُ بِالْيَمِينِ،
 وَ تَغْفِيرُ الْجَبِينِ،
 وَ الْجَهْرُ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:
 نشانه های مؤمنان (شیعیان) پنج چیز است:
 ۱- پنجاه و یک رکعت نماز (نمازهای واجب و مستحب روزانه)
 ۲- زیارت اربعین
 ۳- انگشتر به دست راست داشتن
 ۴- پیشانی را (در سجده) بر خاک نهادن
 ۵- بسم الله الرحمن الرحيم را (در نمازها) بلند گفتن.
 نکته: پیروان اهل بیت عليهم السلام باید با نحوه عملشان معرّف مکتب خویش باشند.
 مصباح المتهدجد ۷۸۸

حدیث ۱۳۱

امام حسن عسکری علیه السلام :
 اِتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا زَيْنًا وَ لَا تَكُونُوا شَيْنًا،
 جُرُّوا إِلَيْنَا كُلَّ مَوَدَّةٍ، وَ اذْفَعُوا عَنَّا كُلَّ قَبِيحٍ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

از خدا پروا کنید و مایه زینت باشید و مایه ننگ نباشید، همه محبت‌ها را به سوی ما جلب کنید و همه زشتیها را از ما دفع کنید.
 میزان الحکمه ۵: ۲۴۱ ح ۹۹۷۶

حدیث ۱۳۲

امام حسن عسکری علیه السلام :
 مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ يُدْلُهُ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

چه قدر زشت است انسان مؤمن دل‌بستگی
 و خواسته‌ای داشته باشد که او را خوار سازد.
 نکته: دو عامل مهم اسارت انسان «ترس» و «طمع» است.
 تحف العقول: ۴۸۹

حدیث ۱۳۳

امام حسن عسکری علیه السلام :
 مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا تُغْفَرُ:
 لَيْتَنِي لَا أُؤَاخِذُ إِلَّا بِهَذَا.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

از گناهان نابخشودنی این است که گفته شود:
 ای کاش مرا به غیر از این گناه مؤاخذه نکنند
 (یعنی گناه را کوچک و سبک شمارد).
 تحف العقول: ۴۸۷

حدیث ۱۳۴

امام حسن عسکری علیه السلام :
 الْأَشْرَاكُ فِي النَّاسِ
 أَخْفَى مِنْ دَيْبِ النَّمْلِ عَلَى الْمَسْحِ الْأَسْوَدِ
 فِي اللَّيْلَةِ الْمُظْلِمَةِ.
 امام عسکری علیه السلام فرمود:

شرک در میان مردم
از رد پای مور بر فرش سیاه در شب تیره و تاریک
مخفی تر است.

تحف العقول: ۴۸۷

حدیث ۱۳۵

امام حسن عسکری علیه السلام:

إِنَّكُمْ فِي آجَالٍ مَّقْضِيَةٍ وَأَيَّامٍ مَّعْدُودَةٍ وَالْمَوْتُ يَأْتِي بَغْتَةً، مَنْ يَزْرَعْ خَيْرًا يَحْصِدْ غِنَطَةً وَمَنْ يَزْرَعْ شَرًّا يَحْصِدْ نَدَامَةً، لِكُلِّ زَارِعٍ مَا زَرَعَ. لَا يُسْبَقُ بَطِيءٌ بِحَظِّهِ وَلَا يُدْرِكُ حَرِيصٌ مَالَهُ يُقَدَّرُ لَهُ. مَنْ أُعْطِيَ خَيْرًا فَاللَّهُ أَعْطَاهُ، وَمَنْ وُقِيَ شَرًّا فَاللَّهُ وَقَاهُ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

عمرهای شما رو به کاهش است، دوران شما محدود است، مرگ ناگهان فرا می رسد، هر که نیکی بکارد خوشی درو می کند و هر کس زشتی بکارد، پشیمانی درو می کند، هر کسی آنچه را کشت کند درو خواهد کرد، نه کند رو از بهره و نصیب خود عقب می ماند و نه حریص بیش از آنچه مقدر اوست به دست آورد،

به هر کس خیری برسد از خداست، و هر کس از شری حفظ شود خدا او را حفظ کرده است.

تحف العقول: ۴۸۹

حدیث ۱۳۶

امام حسن عسکری علیه السلام:

لَا يَشْغَلُكَ رِزْقٌ مَضْمُونٌ
عَنْ عَمَلٍ مَفْرُوضٍ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

مبادا روزی تضمین شده (که در حال به تو می رسد)

تو را از کار و فعالیت واجب بازدارد.

تحف العقول: ۴۸۹

حدیث ۱۳۷

امام حسن عسکری علیه السلام:

أَوْصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ، وَالْوَرَعِ فِي دِينِكُمْ،
وَالْأَجْتِهَادِ لِلَّهِ، وَصِدْقِ الْحَدِيثِ،
وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ إِلَى مَنْ اتَّيَمَّنَكُمْ مِنْ بَرٍّ وَفَاجِرٍ،
وَطُولِ السُّجُودِ، وَحُسْنِ الْجَوَارِ،
فَبِهَذَا جَاءَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

شما را سفارش می‌کنم به: تقوای الهی، پارسایی در دین خودتان، و کوشش و تلاش برای خدا و راستگویی و ادای امانت به کسی که شما را امین شمرده است چه خوب باشد یا بد، و طولانی کردن سجده و خوش همسایگی، که حضرت محمد صلی الله علیه و آله همین برنامه‌ها را آورده است.

نکته: زبان عمل، گویاترین زبان و رساترین تبلیغ است.

بحارالانوار ۷۸: ۳۷۲ ح ۱۲

حدیث ۱۳۸

امام حسن عسکری علیه السلام:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يُخْرِجْنِي مِنَ الدُّنْيَا

حَتَّى أُرَانِي الْخَلْفَ مِنْ بَعْدِي،

أَشْبَهُ النَّاسِ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خُلُقًا وَخُلُقًا،

يَحْفَظُهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي غَيْبَتِهِ،

ثُمَّ يُظْهِرُهُ فَيَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا

كَمَا مَلَأْتُ جَوْزًا وَظُلْمًا.

احمد بن اسحاق می‌گوید: از امام حسن عسکری علیه السلام شنیدم که می‌فرمود:

سپاس خدایی را که مرا از دنیا بیرون نبرد تا اینکه (فرزندم و) جانشین بعد از خودم را به من نشان داد، که او در خلقت و اخلاق شبیه‌ترین مردم به رسول خدا صلی الله علیه و آله است، خدا او را در غیبتش حفظ و نگهداری می‌کند، و بعد او را آشکار می‌کند تا زمین را پر از عدل و داد کند، همان‌گونه که از بی‌عدالتی و ستم پر شده باشد.

کمال الدین ۴۰۸ ح ۷

حدیث ۱۳۹

امام حسن عسکری علیه السلام:

هَذَا صَاحِبُكُمْ مِنْ بَعْدِي.

عمرو اهوازی می‌گوید:

امام عسکری علیه السلام فرزندش را به من نشان داد و فرمود:

این فرزند، بعد از من صاحب (و امام) شماست.

کافی ۱/۳۲۸ ح ۳

حدیث ۱۴۰

امام حسن عسکری علیه السلام:

فَإِذَا قَامَ قَضَى بَيْنَ النَّاسِ بِعِلْمِهِ

كَقَضَاءِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَيْسَأَلُ الْبَيْتَةَ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

زمانی که (حضرت مهدی علیه السلام) قیام کند، در میان مردم با علم خودش قضاوت می کند، همان گونه که حضرت داود علیه السلام قضاوت می کرد و از مردم، بینه و شاهد نمی طلبد.

کافی ۱/۵۰۹ ح ۱۳

حدیث ۱۴۱

امام حسن عسکری علیه السلام:

... أما إنَّ لَهُ غَيْبَةً يُحَارُّ فِيهَا الْجَاهِلُونَ،
وَيَهْلِكُ فِيهَا الْمُبْطِلُونَ، وَيَكْذِبُ فِيهَا الْوَقَاتُونَ،
ثُمَّ يَخْرُجُ فَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى الْأَعْلَامِ الْبَيْضِ
تَخْفِقُ فَوْقَ رَأْسِهِ بِنَجْفِ الْكُوفَةِ.

امام عسکری علیه السلام فرمود:

حضرت مهدی علیه السلام دارای غیبتی است (طولانی) که

نادانها در آن زمان متحیر می شوند،

اهل باطل در آن غیبت به هلاکت می رسند

و وقت تعیین کنندگان دروغ می گویند،

سپس ظهور و خروج می کند،

گویا می بینم پرچمهای سفیدی را که در نجف کوفه بالای سر او به اهتزاز در آمده است.

نکته: غیبت امام زمان یک «امتحان» است و عصر غیبت، تکلیف شیعه را سنگین تر می کند.

کمال الدین ۴۰۹ ح ۹

حدیث ۱۴۲

امام حسن عسکری علیه السلام:

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید

بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی

آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در

دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه

الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

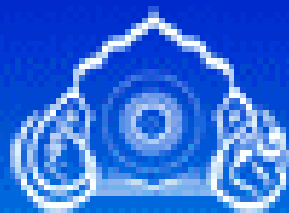
تلفن ۲۵-۲۳-۲۳۵۷۰۲۳ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

